

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA PRIE
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL K. V. 2017-03-24 IR 2017-04-11 PRAŠYMŲ**

2017 m. gegužės 30 d. Nr. S-120 (7p-22/2017)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės,
susidedanti iš:
komisijos pirmininkės
komisijos narių

Editos Veršalienės
Martyno Endrijaičio – pranešėjas
Rasos Stravinskaitės
Andriaus Veniaus
Linos Vosylienės

sekretoriaujant
mokesčių mokėtojui ir
mokesčių administratoriaus atstovui
nedalyvaujant

Ramutei Matkevičienei

2017-05-09 posėdyje išnagrinėjusi K. V. (toliau – Pareiškėjas) 2017-03-24 ir 2017-04-11 prašymus atnaujinti skundo padavimo terminą Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2016-12-09 sprendimui Nr. 331B-8347 apskūsti, n u s t a t ė:

Inspekcija, vadovaudamasi 2004-04-13 Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo Nr. IX-2112 (toliau – MAĮ) 87 ir 111 straipsniu, mokesčių įstatymais, Mokesčio ir baudos už administracinę teisės pažeidimą permokos (skirtumo) įskaitymo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004-12-07 įsakymu Nr. 1A-186 „Dėl mokesčio ir baudos už administracinę teisės pažeidimą permokos (skirtumo) gražinimo (įskaitymo)“ (toliau – Taisyklės), ir, išnagrinėjusi Pareiškėjo 2016-11-11 prašymą, ginčijamą 2016-12-09 sprendimu Nr. 331B-8347 nusprendė negražinti (neįskaityti) Pareiškėjui 3822,96 Eur, motyvuodama, jog Inspekcijos apskaitoje nėra permokos (skirtumo).

Bylos duomenimis ginčijamas sprendimas *Mano VMI* Pareiškėjo paskyroje patalpintas 2016-12-09, būseną neįteiktas / neperskaitytas.

2017-03-31 Mokestinių ginčų komisijoje prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) gautas Pareiškėjo 2017-03-24 prašymas atnaujinti skundo dėl Inspekcijos 2016-12-09 sprendimo Nr. 331B-8347 padavimo terminą, 2017-04-14 gautas patikslintas 2017-04-11 prašymas.

Skunde nurodoma, kad Pareiškėjas 2017-03-10 gavo Inspekcijos 2017-03-07 raštą Nr. (14.5-20) R-1388; skundžiamą 2016-12-09 sprendimą Nr. 331B-8347; 2016-12-08 Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos (toliau – Klaipėdos AVMI) mokestinių prievolių departamento III skyriaus Gargždų poskyrio išvadą Nr. 10241449.

Pareiškėjas nurodo, kad skundus dėl Inspekcijos sprendimo pateikė Komisijai ir Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai, kuri 2017-03-27 sprendimu Nr. 2R-100 (4R-155), Pareiškėjo gautas 2017-03-29, atsisakė priimti skundą nagrinėti, motyvuodama 1999-01-14 Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo Nr. VIII-1031 7 str. 2 d. 1 punktu, ir nurodė, jog nesprendžia mokestinių ginčų.

Pareiškėjo teigimu, skundo padavimo terminas praleistas dėl svarbių priežasčių. Nurodoma, kad vokas ir ginčijamas sprendimas, išvada įteikti tik 2017-03-10, o dėl naujo reikalavimo, t. y. Inspekcijos 2017-03-07 rašto Nr. (14.5-20) R-1388, tik 2017-03-29. Skunde nurodoma, kad Pareiškėjas, būdamas senyvo amžiaus ir ligotas, nesuprasdamas Inspekcijos sprendimo klaidingumo dėl apskundimo tvarkos, dėl ginčijamų Inspekcijos sprendimų ir išvados, yra priverstas teikti patikslintą skundą su prašymu dėl praleisto terminio atnaujinimo.

Skunde cituojama Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2011-10-14 nutartis administracinėje byloje Nr. AS-143-467-11 ir nurodoma, kad „yra laikoma, kad asmuo sužino apie aktą, kai jam tampa prieinama informacija apie esminius šio akto turinį sudarančius elementus, t. y. apie aklą priėmusią instituciją (asmenį), priėmimo datą, aktu nustatomas teisės ir pareigos“.

Pareiškėjo teigimu, Inspekcija galimai sąmoningai vilkino ir nepateikė informacijos apie priimtus sprendimus, neinformavo apie priimamų sprendimų tikslią apskundimo tvarką, siekdama, jog Pareiškėjas, praleidęs apskundimo terminus, nebegalėtų apginti savo pažeistų teisių ir teisėtų interesų ikiteismine tvarka. Pareiškėjo teigimu, Inspekcija pažeidė Konstitucijos 30 straipsnį, 1999-06-17 Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 (toliau – VAI) 8 str. 2 dalies reikalavimus, t. y., jog individualiame administraciniame akte turi būti nurodyta akto apskundimo tvarka. Viešojo administravimo subjekto priimtame individualiame administraciniame akte įrašyta bendro pobūdžio nuoroda į atitinkamą įstatymą, kuriame nustatyta sprendimo apskundimo tvarka, nelaikytina tinkamu VAI 8 str. 2 dalies reikalavimų vykdymu.

Esant išdėstytoms aplinkybėms, Pareiškėjo vertinimu, jis neturėjo galimybių, priklausančių nuo jo valios, įstatymo nustatytu terminu pateikti skundą dėl ginčijamų sprendimų panaikinimo, todėl terminas atnaujintinas, egzistuojant svarbioms jo praleidimo priežastims.

Pareiškėjas prašo atnaujinti praleistą skundo padavimo terminą Inspekcijos 2016-12-09 sprendimui Nr. 331B-8347 apskūsti.

Komisija, įvertinusi Pareiškėjo prašymo argumentus, byloje pateiktus duomenis, konstatuoja, jog Pareiškėjo prašymas yra tenkintinas.

MAĮ 152 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad skundas Komisijai turi būti paduodamas raštu ne vėliau kaip per 20 dienų nuo centrinio mokesčių administratoriaus skundžiamo sprendimo įteikimo mokesčių mokėtojui arba per 20 dienų nuo termino sprendimui dėl mokestinio ginčo priimti pasibaigimo dienos. Minėto straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojui, praleidusiam skundo padavimo terminą dėl priežasčių, kurias ikiteisminė mokestinį ginčą nagrinėjanti institucija pripažįsta svarbiomis, šis terminas minėtos institucijos sprendimu gali būti atnaujintas.

Iš minėto teisinio reglamentavimo matyti, kad būtina sąlyga praleistam terminui atnaujinti yra tai, jog turi egzistuoti svarbios priežastys, kurios sutrukdė asmeniui nustatytu laiku paduoti skundą dėl atitinkamo centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo. MAĮ nėra pateiktas sąrašas aplinkybių, kurioms esant būtų suteikta galimybė atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti. Tokią teisę įstatymų leidėjas suteikė ikiteisminei mokestinį ginčą nagrinėjančiai institucijai (MAĮ 152 str. 3 d.). Viešojo administravimo subjektas, atsižvelgdamas į pateiktus įrodymus, nurodytas aplinkybes, vertina, ar yra pakankamas pagrindas suteikti teisę, kuria nepasinaudota per nustatytą laiką, t. y. apskūsti mokesčių administratoriaus sprendimą ir taip pradėti mokestinį ginčą. Toks vertinimas turi būti atliekamas pagal vidinį viešojo administravimo subjekto įsitikinimą, pagrįstą išsamiu ir objektyviu visų aplinkybių išnagrinėjimu, vadovaujantis įstatymu, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais, paisant administracinių teismų formuojamos praktikos šios kategorijos arba analogiškose bylose (pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) 2010-11-08 sprendimas adm. byloje Nr. A-

556-1154/2010, 2012-01-23 nutartis adm. byloje Nr. A-261-147/2012, 2014-06-19 nutartis adm. byloje Nr. A-442-1488/2014, 2016-05-24 nutartis adm. byloje Nr. A-512-261/2016).

LVAT savo praktikoje yra konstatavęs, kad įstatymų leidėjas, nustatydamas terminus procesiniams veiksams atlikti, siekia užtikrinti teisinių santykių stabilumą, praleistas terminas gali būti atnaujintas tik išimtiniais atvejais, jeigu jo praleidimo priežastys tikrai buvo svarbios, Vertinimas, ar terminas kreiptis teisminės gynybos praleistas dėl svarbių priežasčių, labai priklauso nuo nagrinėjamo atvejo aplinkybių. Sprendžiant termino atnaujinimo klausimą, taip pat yra atsižvelgiama į svarbių aplinkybių atsiradimo momentą, jų egzistavimo trukmę, į tai, ar asmuo, išnykus minėtoms aplinkybėms, kreipėsi į teismą per protingą laiko tarpą. Taip pat vertintina, ar asmuo buvo pakankamai atidus, sąžiningas, ar, priešingai, savo teises įgyvendino nerūpestingai, aplaidžiai. Šia prasme kiekvienam konkrečiam atvejui taikytini ne vidutiniai, o individualūs sąžiningo, atidaus bei rūpestingo elgesio standartai (LVAT 2008-05-20 nutartis adm. byloje Nr. A-438-798/2008; 2010-08-30 nutartis adm. byloje Nr. A-438-757/2010; 2014-04-02 nutartis adm. byloje Nr. A-261-347/2014, 2016-12-20 nutartis adm. byloje Nr. eA-3590-575/2016). Kaip minėta, vadovaujantis LVAT praktika, pripažindama termino praleidimo priežastis svarbiomis, ginčą nagrinėjanti institucija turi vadovautis protingumo ir teisingumo kriterijais. Nurodytų kriterijų taikymas ginčą nagrinėjančiai institucijai suponuoja jos pareigą spręsti termino atnaujinimo klausimą ne formaliai ir visas atsiradusias abejones traktuoti mokesčių mokėtojo naudai (žr. LVAT 2010-11-08 sprendimą adm. byloje Nr. A-556-1154/2010, 2011-07-08 sprendimą adm. byloje Nr. A-556-2218/2011, 2015-03-17 sprendimą adm. byloje Nr. A-317-143/2015 ir kt.).

Iš byloje esančių duomenų matyti, kad Inspekcijos sprendimas *Mano VMI* Pareiškėjo paskyroje patalpintas 2016-12-09, sprendimo statusas – neįteiktas ir neperskaitytas. Kaip nustatyta ginčo byloje, pirminis skundo dėl Inspekcijos sprendimo pateikimas byloje užfiksuotas 2017-03-24 (tai patvirtina pašto spaudas ant voko), prašymas atnaujinti skundo padavimo terminą Inspekcijoje gautas 2017-03-27 (Komisijoje gautas 2017-03-31), taigi akivaizdu, jog skundas dėl ginčijamo Inspekcijos sprendimo Komisijai pateiktas praleidus MAĮ 152 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą skundo dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo padavimo terminą.

Pareiškėjas faktinės aplinkybės, jog skundas Komisijai dėl Inspekcijos sprendimo pateiktas praleidus MAĮ įtvirtintą skundo padavimo terminą, neginčija ir prašo šį terminą atnaujinti. Pateiktame prašyme svarbiomis termino praleidimo priežastimis Pareiškėjas įvardina pavėluotą Inspekcijos sprendimo įteikimą. Prašyme teigiama, kad vokas ir ginčijamas sprendimas, išvada faktiškai įteikti tik 2017-03-10, gavus Inspekcijos 2017-03-07 raštą Nr. (14.5-20) R-1388.

Komisija nurodo, kad įstatymų leidėjas MAĮ 164 straipsnyje įtvirtino dokumentų įteikimo mokesčių mokėtojui tvarką. Minėto straipsnio 1 dalyje numatyta, kad dokumentai mokesčių mokėtojui gali būti įteikiami tiesiogiai, siunčiant registruotu laišku, telekomunikacijų galiniais įrenginiais, viešai paskelbiant. Nagrinėjamos bylos atveju, Inspekcijos sprendimas Pareiškėjui įteiktas MAĮ 164 str. 4 dalyje numatytu būdu – telekomunikacinių galiniais įrenginiais, kuriais įteikimas pripažįstamas dokumentų išsiuntimo dieną. Taisyklių 52.1 papunktyje numatyta, kad sprendimas įskaityti (neįskaityti) ir (arba) gražinti (negrąžinti) mokesčio ir (arba) ATP baudos permoką (skirtumą) išsiunčiamas mokesčių mokėtojui per *Mano VMI* (tą pačią dieną, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną) ar paštu (ne vėliau kaip per 3 darbo dienas po to, kai buvo patvirtintas Sprendimas) prašyme nurodytu gyvenamosios vietos adresu, mokesčių mokėtojų registre įregistruotu adresu korespondencijai gauti ar buveinės (biuro) adresu Inspekcijos nustatyta tvarka papunktyje numatytais atvejais. Nors byloje pateikti duomenys patvirtina, kad *Mano VMI* Pareiškėjo paskyroje Inspekcijos sprendimas patalpintas 2016-12-09, tačiau ginčo sprendimas Pareiškėjui nebuvo įteiktas ir perskaitytas. Duomenų, kad mokesčių administratorius, nustatęs, kad sprendimas yra neįteiktas, skundžiamą Inspekcijos sprendimą Pareiškėjui bandė įteikti ir siųsdamas registruota pašto siunta pagal MAĮ 164 str. 3 dalį, byloje nėra pateikta.

Iš ginčo medžiagos matyti, kad Pareiškėjas 2017-01-13 buvo atvykęs į mokesčių administratoriaus įstaigos Gargždų poskyrį. Vizito metu Inspekcijos darbuotoja, patikrinusi Inspekcijos duomenų bazėse esančią informaciją, paaiškino, kad Pareiškėjas yra skolingas pagal užsienio vykdomuosius raštus (2017-03-07 *Inspekcijos raštas Nr. (14.5-20) R-1388*, 2017-02-21

Klaipėdos AVMI Gargždų poskyrio vyresniosios specialistės N. B. paaiškinimas). Pagal ginčo medžiagoje pateiktą informaciją vizito metu Pareiškėjui sprendimas dėl permokos negražinimo neįteiktas.

Inspekcija 2017-03-07 raštu Nr. (14.5-20) R-1388, atsakydama į Pareiškėjo 2017-01-16 raštą, pateikė informaciją dėl Pareiškėjo 2016-11-11 Prašymo gražinti (įskaityti) mokesčio ir (arba) baudos už administracinę teisės pažeidimą permoką (skirtumą) Nr. (17.16-40) GES-478110 nagrinėjimo, taip pat informavo apie 2016-12-09 priimto sprendimo Nr. 331B-8347 netenkinti Pareiškėjo prašymo motyvus. Minėtu raštu Inspekcija išsiuntė Pareiškėjui išvados ir jos pagrindu priimto sprendimo kopijas. Taigi Inspekcijos sprendimo turinys Pareiškėjui realiai tapo žinomas tik gavus Inspekcijos 2017-03-07 raštą Nr. (14.5-20) R-1388, anot Pareiškėjo, tai įvyko 2017-03-10, gavus laišką iš mokesčių administratoriaus. Byloje nėra jokių duomenų, kad minėtas mokesčių administratoriaus sprendimas Pareiškėjui buvo faktiškai įteiktas anksčiau.

Teisminėje praktikoje, nagrinėjant bylas pagal mokesčių mokėtojų prašymus dėl termino atnaujinimo, pripažįstama, kad mokesčių mokėtojui, pateikus įrodymus dėl faktinės mokesčių administratoriaus sprendimo gavimo dienos, bus vadovaujamosi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais (žr. LVAT 2017-05-10 nutartį adm. byloje Nr. eAS-432-575/2017, 2013-12-10 nutartį adm. byloje Nr. A-556-2423/2013, 2011-06-07 nutartį adm. byloje Nr. A-575-367/2011 ir kt.).

Išdėstytų aplinkybių kontekste bei atsižvelgusi į LVAT formuojamą praktiką, Komisija teigia, jog nustatius, kad ginčijamas sprendimas 2016-12-09 patalpintas *Mano VMI* Pareiškėjo paskyroje, nebuvo įteiktas Pareiškėjui, kad mokesčių administratorius tik 2017-03-07 raštu Nr. (14.5-20) R-1388 išsiuntė sprendimo kopiją, kad Pareiškėjo teigimu, faktiškai sprendimas įteiktas 2017-03-10, kad kitų duomenų, liudijančių ankstesnį sprendimo faktinį įteikimą Pareiškėjui, byloje nepateikta, kad pakankamai operatyviai įgyvendinta Pareiškėjo teisė į gynybą, pateikiant 2017-03-24 skundą Komisijai, taip pat vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais, teisės į gynybą užtikrinimu, konstatuotina, jog skundo padavimo terminas Inspekcijos 2016-12-09 sprendimui Nr. 331B-8347 apskūsti atnaujinamas nustatius svarbias priežastis.

Konstatavusi aptartą faktą, Komisija dėl kitų Pareiškėjo prašyme išreikštų argumentų pagrįstumo nepasisako.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, atsižvelgdama į išdėstytus motyvus, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 152 straipsnio 3 dalimi, n u s p r e n d ž i a:

Atnaujinti praleistą terminą Pareiškėjo skundui dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016-12-09 sprendimo Nr. 331B-8347 paduoti.

Komisijos pirmininkė

Edita Veršeliene

Komisijos nariai

Martynas Endrijaitis

Rasa Stravinskaitė

Andrius Venius

Lina Vosyliene